

בּונוס מושלם לרכב

פוליסה לביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון

מהדורת נובמבר 2017

- פוליסה לביטוח רכב חובה
- פוליסה לביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון
 - חבות כלפי נזקי רכוש לרכב ונזקי רכוש לצד שלישי
 - הרחבות וכיסויים נוספים

תוכן העניינים

2.....	פוליסה לביטוח רכב חובה
9.....	פוליסה לביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון
10.....	פרק א' – ביטוח הרכב
13.....	פרק ב' – ביטוח אחריות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש
15.....	פרק ג' – ביטוח הגנה משפטית
17.....	פרק ד' – הרחבות וכיסויים נוספים
22.....	פרק ה' – תנאים כלליים לכל פרקי הפוליסה
	דף הסבר למבוטח -
29.....	תהליך מינוי שמאי ועריכת שומת נזק בקרות מקרה ביטוח

פוליסת ביטוח חובה לרכב

(לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל - 1970)

פוליסה זו היא חוזה בין המבטח לבין בעל הפוליסה שלפיו מסכים המבטח, בכפוף לתנאי פוליסה זו, לשלם תגמולי ביטוח, בקרות מקרה הביטוח בתקופת הביטוח.

1. הגדרות

בפוליסה זו -

"בעל הפוליסה" - מי שהתקשר עם המבטח בפוליסה זו ושמו נקוב בתעודת הביטוח כבעל הפוליסה;

"המבטח" - בעל הפוליסה, בעל הרכב, המחזיק ברכב כדין וכל המשתמש ברכב בהיתר מאת מי מהם;

"המבטח" - שומרה חברה לביטוח בע"מ;

"הרכב" - כלי הרכב המנועי אשר פרטיו נקובים בתעודת הביטוח;

"חוק הפיצויים" - חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975;

"מקרה הביטוח" - תאונת דרכים שבה היה מעורב הרכב, בעת ששימש את המבטח לאחת או יותר מהמטרות המבוטחות לפי תנאי הפוליסה, ושהייתה נגרם נזק גוף לנפגע, וכן מאורע אשר החבות בגינו מכוסה לפי סעיף 3(ב) לפוליסה זו;

"נזק גוף" - מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי לרבות פגיעה בהתקן הדרוש לתפקוד אחד מאברי הגוף שהיה מחובר לגוף הנפגע בעת אירוע תאונת הדרכים;

"נפגע" - אדם שנגרם לו נזק גוף בתאונת דרכים, למעט אם נגרם מפגיעת איבה כמשמעותה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970;

"שימוש ברכב מנועי" - נסיעה ברכב, כניסה לתוכו או ירידה ממנו, החנייתו, דחיפתו או גרירתו, טיפול-דרך או תיקון-דרך ברכב, שנעשה בידי המשתמש בו או בידי אדם אחר שלא במסגרת עבודתו, לרבות הידרדרות או התהפכות של הרכב או התנתקות או נפילה של חלק מהרכב או מטענו תוך כדי נסיעה וכן הינתקות או נפילה כאמור מרכב עומד או חונה, שלא תוך כדי טיפולו של אדם ברכב במסגרת עבודתו ולמעט טעינתו של מטען או פריקתו, כשהרכב עומד;

"תאונת דרכים" - מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה; יראו כתאונת דרכים גם מאורע שאירע עקב התפוצצות או התלקחות של הרכב, שנגרמו בשל רכיב של הרכב או בשל חומר אחר שהם חיוניים לכושר נסיעתו, אף אם אירעו על-ידי גורם שמחוץ לרכב, וכן מאורע שנגרם עקב פגיעה ברכב שחנה במקום שאסור לחנות בו או מאורע שנגרם עקב ניצול הכוח המכני של הרכב, ובלבד שבעת השימוש כאמור לא שינה הרכב את ייעודו המקורי; ואולם לא יראו כתאונת דרכים מאורע שאירע כתוצאה ממעשה שנעשה במתכוון כדי לגרום נזק לגופו או לרכושו של אותו אדם, והנזק נגרם על ידי המעשה עצמו ולא על ידי השפעתו של המעשה על השימוש ברכב המנועי;

"פקודת הביטוח" - פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970;

"תגמולי ביטוח" - סכומים שעל המבטח לשלם בגין נזק גוף שנגרם לנפגע בקרות מקרה הביטוח, לפי תנאי פוליסה זו;

"תעודת הביטוח" - תעודה שהוציא המבטח בשל פוליסה זו, לפי סעיף 9 לפקודת הביטוח או לפי תקנה 7 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010, והמהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו;

"תקופת הביטוח" - התקופה המתחילה בתאריך תחילת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח, אך לא לפני המועד שבו הוחתמה תעודת הביטוח בחותמת הבנק, ומסתיימת בחצות בתאריך פקיעת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח; לעניין זה, "חותמת הבנק" - לרבות חותמת שהפיק מבטח בתיאום עם בנק, שהמפקח, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, אישר כי יש בה כדי להבטיח את מטרות פקודת הביטוח.

2. פרשנות

מונח שלא הוגדר בסעיף 1 יפורש כמשמעותו, במועד קרות מקרה הביטוח, בחוק הפיצויים או בפקודת הביטוח, לפי העניין.

3. חבות המבטח

בכפוף לתנאי פוליסה זו, מבטח יחוב לפי הוראות סעיף 3 לפקודת הביטוח, לאמור:

- (א) כל חבות שהמבטח עשוי לחוב לפי חוק הפיצויים;
- (ב) חבות אחרת, שלא לפי סעיף קטן (א), שהמבטח עשוי לחוב בשל נזק גוף שנגרם לאדם על ידי השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו;
- (ג) נזק גוף שנגרם למבטח בתאונת דרכים.

4. השתתפות עצמית

(א) מבטח יהיה רשאי לנכות דמי השתתפות עצמית לנהג ששמו נקוב בתעודת הביטוח בהתקיים כל התנאים לקיומה של תניה בדבר השתתפות עצמית לפי תקנות ביטוח רכב מנועי (השתתפות עצמית)(הוראת שעה), התשס"ט-2008, ובכלל זה שבעל הפוליסה בחר בפוליסה אשר כוללת תניה בדבר השתתפות עצמית, שבחירה זו תועדה על ידי המבטח וכן שבתעודת הביטוח נרשם שהפוליסה כוללת תניה בדבר השתתפות עצמית, בהתאם לתקנות האמורות.

(ב) דמי ההשתתפות העצמית שרשאי המבטח לנכות מתגמולי הביטוח, בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו ובהתקיים התנאים שבסעיף קטן (א), יחושבו לפי סוג הנזק שנגרם ולא יעלו על 25,000 שקלים חדשים בגין נזק שאינו נזק ממון ו- 7 ימי עבודה בגין אבדן השתכרות.

5. תחולה טריטוריאלית

חבות המבטח לפי פוליסה זו חלה אם מקרה הביטוח ארע בשטח מדינת ישראל או באזורים ובשטחים המפורטים בסעיף 3(ג) לפקודת הביטוח, בכפוף לאמור בו, אך מבלי לפגוע בכלליות סעיף 2(א) לחוק הפיצויים.

6. מטרות השימוש המותרות

(א) חבות המבטח לפי פוליסה זו חלה רק אם בעת קרות מקרה הביטוח שימש הרכב את המבטח לאחת או יותר ממטרות אלה:

- (1) מטרות חברתיות, פרטיות או מטרות עסקיות של המבטח שאינן נכללות בפסקאות (2) עד (4) להלן;
- (2) מטרה עסקית של מבחן נהיגה מטעם רשות הרישוי ("סטט") ומטרה עסקית של הוראת נהיגה, שאינה השתלמות מעשית בנהיגה לפי תקנה 213א לתקנות התעבורה, ובלבד שמטרות אלה צוינו במפורש בתעודת הביטוח;

(3) מטרה עסקית של הסעת נוסעים ברכב, כנגד תשלום, שכר או תמורה אחרת, ובלבד שהמטרה צוינה במפורש בתעודת הביטוח;

(4) מטרה עסקית של חילוץ או גרירה של רכב מנועי, כנגד תשלום, שכר או תמורה אחרת, ובלבד שהמטרה צוינה במפורש בתעודת הביטוח.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אין פוליסה זו מכסה שימוש ברכב מנועי על בסיס חוזה שכירות אם המשכיר השכיר את הרכב דרך עיסוק, אלא אם כן מטרה זו צוינה במפורש בתעודת הביטוח; לענין זה, "חוזה שכירות" - למעט חוזה ליסינג-תפעולי או חוזה מקח-אגב-שכירות (ליסינג מימוני).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), אין פוליסה זו מכסה שימוש בכלי תחבורה שניתן עליו רישיון כלי תחבורה, למעט שימוש בכלי כאמור בעת נהיגה ספורטיבית בקטע קישור או בעת נהיגה שאינה נהיגה ספורטיבית, שהותרה לפי סעיף 12(ד) לחוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005 (להלן - חוק הנהיגה הספורטיבית), ואינה מכסה שימוש ברכב מנועי למטרות ספורט מוטורי של מירוצי כלי רכב שנעשה בניגוד להוראות לפי חוק הנהיגה הספורטיבית; לענין סעיף קטן זה, "כלי תחבורה", "נהיגה ספורטיבית", ו"קטע קישור" - כהגדרתם בחוק הנהיגה הספורטיבית, ו"רישיון כלי תחבורה" - כמשמעו בסעיף 6 לחוק האמור.

7. בני האדם הרשאים לנהוג ברכב

(א) רק בעל הפוליסה, בעל הרכב, המחזיק ברכב כדין וכל המשתמש ברכב בהיתר מאת מי מהם רשאים לנהוג ברכב;

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), נקבע בתעודת ביטוח שהוצאה לאופנוע או לרכב המסווג "מונית" ברישיון הרכב, כי חבות המבטח תכסה נהיגה ברכב רק בידי מי ששמו נקוב בתעודת הביטוח, רשאי לנהוג ברכב רק מי ששמו נקוב בתעודת הביטוח כאמור;

(ג) נהג ברכב מי שאינו רשאי לנהוג בו לפי הוראות סעיף זה, פטור המבטח מחבותו לפי פוליסה זו.

8. רישיון-נהיגה

(א) מבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו אם הנוהג ברכב לא היה בעל רישיון נהיגה בר תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג כלי הרכב המבטח, ובאופנוע - בעל רישיון נהיגה בדרגה המתאימה לנפח המנוע או הספקו; לענין סעיף קטן זה לא יראו הפרה של תנאי מתנאי רישיון הנהיגה כנהיגה ללא רישיון נהיגה בר תוקף;

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

- (1) המבטח לא יהיה פטור מחבותו לפי פוליסה זו אם הנוהג ברכב היה בעל רישיון נהיגה בר תוקף כאמור בסעיף קטן (א), במועד כלשהו במשך 24 החודשים שקדמו למועד קרות תאונת הדרכים, ובלבד שבעת קרות מקרה הביטוח לא היה פסול מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה כאמור לפי הוראות שבחיקוק, פסק דין, החלטות בית-משפט או רשות מוסמכת אחרת.
- (2) אם השימוש ברכב מנועי היה למטרת השתלמות מעשית בנהיגה בהתאם לתקנה 312א לתקנות התעבורה או מבחן נהיגה מטעם רשות הרישוי (להלן - טסט), לא יהיה המבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו, ובלבד שהנוהג ברכב הוא תלמיד נהיגה המלווה בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישיון להוראת נהיגה או שהנוהג ברכב בעת הטסט מלווה בידי בוחן מוסמך מטעם משרד התחבורה.

9. חובת הגילוי והפרתה

(א) הציג המבטח לבעל הפוליסה, טרם כריתת חוזה הביטוח, שאלה בענין שיש בו כדי להשפיע על נכונותו של מבטח סביר לכרות את חוזה הביטוח או שאלה המבקשת מידע אשר יכול להשפיע על

חישוב שיעור דמי הביטוח (להלן - שאלת חיתום), על בעל הפוליסה להשיב על שאלת החיתום תשובה מלאה וכנה.

(ב) שאלות חיתום ותשובות בעל הפוליסה עליהן, יתועדו אצל המבטח ויפורטו בספח אשר יצורף לתעודת הביטוח (להלן - הספח), במתכונת שורה עליה המפקח על הביטוח; לא פעל המבטח לפי הוראות סעיף קטן זה לא יהא זכאי לסעדים המפורטים בסעיף קטן (ג).

(ג) השיב בעל הפוליסה לשאלת חיתום תשובה שלא הייתה מלאה וכנה בעת שניתנה, ובשל התשובה נקבעו דמי ביטוח נמוכים מדמי הביטוח שהיו נקבעים אילו היה בעל הפוליסה עונה תשובה מלאה וכנה, או שבשל התשובה כאמור הסכים המבטח לכרות את חוזה הביטוח אף שלא היה מסכים לכך אילו ניתנה תשובה מלאה וכנה, וקרה מקרה הביטוח בטרם בוטל חוזה הביטוח, יחולו הוראות אלה:

(1) נפגע בעל הפוליסה עקב מקרה הביטוח, ישלם בעל הפוליסה למבטח פיצוי מוסכם בסכום השווה לפיצוי המגיע לבעל הפוליסה בשל נזק שאינו נזק ממון לפי סעיף 4(א)(3) לחוק הפיצויים, אך לא יותר מ- 10,000 שקלים חדשים;

(2) בלי לגרוע מן האמור בפסקה (1), ישלם בעל הפוליסה למבטח פיצוי מוסכם בסכום של 2,500 שקלים חדשים בעד כל נפגע שאינו בעל הפוליסה אשר יפוצה על ידי המבטח עקב מקרה הביטוח, אך לא יותר ממחצית סכום הפיצויים שישולם לכל נפגע כאמור, ובלבד שסכום הפיצוי המוסכם הכולל לפי פסקה זו לא יעלה על 10,000 שקלים חדשים.

(ד) מבטח רשאי לקזז מתגמולי הביטוח המגיעים לבעל הפוליסה בגין נזק שאינו ממוני עקב פגיעתו בתאונה, את סכומי הפיצוי המוסכם לפי סעיף קטן (ג), ובלבד שימסור לבעל הפוליסה הודעת קיזוז שיפורטו בה נימוקי המבטח אשר בגינם הוא מתכוון לקזז את הסכומים כאמור.

(ה) מבטח לא יהיה זכאי לפיצוי מוסכם לפי סעיף קטן (ג) אם ידע או שיכול היה לדעת, בעת כריתת חוזה הביטוח, שתשובת בעל הפוליסה לשאלת חיתום, כפי שפורטה בספח, אינה מלאה וכנה או שגרם לכך שתשובתו של בעל הפוליסה לא הייתה מלאה וכנה.

(ו) מבטח לא יהיה זכאי לכל סעד או תרופה, למעט פיצוי מוסכם לפי הוראות סעיף קטן (ג), ככל שהוא זכאי לו לפי הוראות אותו סעיף קטן, בכל הנוגע לחובות הגילוי וההודעה של בעל הפוליסה, לרבות בשל כל אחד מאלה:

(1) אי גילוי נאות של פרטים שעליהם נשאל בעל פוליסה;

(2) הסתרת מידע בידי בעל פוליסה;

(3) מתן תשובה שאינה נכונה על ידי בעל פוליסה;

(4) אי מתן הודעה מאת בעל פוליסה על החמרת הסיכון.

10. הודעה על קרות מקרה הביטוח ובירור חבות המבטח

(א) קרה מקרה ביטוח, יודיע עליו המבטח למבטח מיד לאחר שנודע לו על כך.

(ב) המבטח ימסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה, ואם אינם ברשותו עליו לעזור למבטח להשיגם.

(ג) לאחר שקיבל המבטח הודעה מהמבטח או מכל מקור אחר על קרות מקרה הביטוח, יעשה המבטח מיד את הדרוש לבירור חבותו ויודיע למבטח אם החליט להכיר בחבותו לכיסוי מקרה הביטוח; עותק מהודעת המבטח יישלח גם לנפגע ולכל צד שלישי אשר תבע מהמבטח תגמולי ביטוח בגין מקרה הביטוח.

11. טיפול בתביעות צד שלישי

(א) המבטח רשאי ליטול על עצמו את הטיפול בכל תביעה או הליך משפטי שהוגשו או עלולים להיות מוגשים כנגד המבטח או לנהלו בשמו של המבטח וכן רשאי המבטח להגיש בשם המבטח הליך משפטי הדרוש להגנה על זכויות המבטח.

(ב) למבטח יהיה שיקול דעת מלא בניהול ההליכים המפורטים בסעיף קטן (א) וביישוב כל הליך כאמור, לרבות בדרך של פשרה בשמו של המבטח, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להטיל על המבטח חבות שלא תכוסה על ידי המבטח, למעט הפיצוי המוסכם לפי סעיף 9(ג).
(ג) על המבטח לשתף פעולה עם המבטח לשם ביצוע ומימוש סמכויות המבטח כמפורט בסעיף זה.

12. תשלום תכופ

הנפגע זכאי לקבל מן המבטח תשלום תכופ על חשבון תביעתו בנסיבות ובתנאים הקבועים בסעיף 5 לחוק הפיצויים ובתקנות שלפיו.

13. חריגים לביטוח לפי פוליסה זו

(א) **בלי לגרוע מן האמור בפוליסה זו, לא יהיה המבטח חב בתשלום תגמולי ביטוח לפיה לנפגעים אלה:**

- (1) **מי שגרם לתאונה במתכוון;**
- (2) **מי שמתקיים בו האמור בסעיף 7(2) לחוק הפיצויים, לאמור נהג ברכב מבלי שנטל רשות מבעל הרכב או ממיי שהחזיק בו כדין, וכן מי שמצוי ברכב בידועו שנוהגים בו כאמור;**
- (3) **מי שהרכב שימש לו או סייע בידו לביצוע עבירה פלילית שנקבע לה עונש מאסר לתקופה העולה על שלוש שנים (עבירת פשע).**

(ב) **המבטח לא יהיה חב בתשלום כלשהו לפי הפוליסה בשל חבות שבחובה שאינו הפוליסה.**

14. פטירת בעל הפוליסה

(א) נפטר בעל הפוליסה, תעבור הבעלות בפוליסה לידי יורש הרכב, ויראו את היורש כבעל הפוליסה.
(ב) אם לאחר פטירת בעל הפוליסה בוטח הרכב בפוליסת ביטוח נוספת לפוליסה זו אשר הוצאה לפי דרישות פקודת הביטוח, תתבטל פוליסה זו ביום כניסתו לתוקף של הביטוח הנוסף כאמור, והמבטח ישיב ליורש הרכב את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו; החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח, ביחס שבין מספר הימים שנותרו במועד הביטול עד תום תקופת הביטוח המקורית, ובין מספר הימים שבתקופת הביטוח המקורית.

15. ביטול הפוליסה על ידי בעל הפוליסה

(א) בעל הפוליסה רשאי, בהודעה למבטח, לבטל פוליסה זו בכל עת אף לפני תום תקופת הביטוח.
(ב) בוטלה הפוליסה לבקשת בעל הפוליסה, יחזיר בעל הפוליסה את תעודת הביטוח המקורית למבטח כתנאי מוקדם לכניסת הביטול לתוקף; אבדה תעודת הביטוח המקורית, נגנבה או הושחתה, ימסור בעל הפוליסה למבטח הצהרה בכתב שתיחתם בפני המבטח או סוכן הביטוח בדבר נסיבות האבדן, הגניבה או ההשחתה שיצוין בה כי הרכב עדיין בבעלותו או בחזקתו (להלן - ההצהרה).
(ג) ביטול הפוליסה על ידי בעל הפוליסה ייכנס לתוקפו במועד החזרת תעודת הביטוח המקורית או מסירת ההצהרה למבטח.
(ד) בוטלה הפוליסה לפי סעיף זה, יחזיר המבטח לבעל הפוליסה בהקדם, ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו נכנס הביטול לתוקף, את דמי הביטוח ששולמו, בהפחתת סכומים אלה:
(1) **בעד תקופה של עד שבעה ימים שבהם הייתה הפוליסה בתוקף, לרבות אם לא נכנסה לתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים;**
(2) **בעד תקופה העולה על שבעה ימים שבהם הייתה הפוליסה בתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים בצירוף 0.3% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל יום ביטוח, החל ביום השמיני.**

- (ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), ביטל בעל הפוליסה את הפוליסה עקב גניבת הרכב המבוטח, העברת הבעלות על הרכב לאדם אחר, יציאתו מכלל שימוש או עקב פטירת הנהג ששמו נקוב כנהג יחיד בתעודת הביטוח, יחזיר המבטח לבעל הפוליסה את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו. החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנותרו, במועד הביטול, עד תום תקופת הביטוח המקורית ובין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית.
- (ו) לסכום דמי הביטוח המוחזרים כאמור בסעיף קטן (ד), יתווספו הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח ועד למדד שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.
- (ז) בעל הפוליסה יהיה זכאי להחזר דמי ביטוח לפי סעיף זה גם אם הוגשה תביעה לתשלום תגמולי ביטוח בשל מקרה ביטוח שאירע לפני מועד ביטול הפוליסה.

16. ביטול הפוליסה על ידי המבטח

- (א) מבטח רשאי לבטל את הפוליסה לפני תום תקופת הביטוח בשל מרמה מצד בעל הפוליסה או בשל אי גילוי נאות של פרטים שנשאל עליהם טרם הוצאת הפוליסה; הפוליסה תבוטל בהודעה בכתב אשר תכלול את הנימוקים לביטול (להלן - הודעת ביטול) ותימסר לבעל הפוליסה ביד כנגד אישור מסירה או שתישלח לבעל הפוליסה בדואר רשום, והכל עשרים ואחד ימים לפחות לפני התאריך שבו תתבטל הפוליסה; נשלחה הודעת הביטול בדואר רשום, יראו את תאריך חתימת בעל הפוליסה על גבי אישור המסירה כתאריך מתן ההודעה; קיבל בעל הפוליסה הודעת ביטול, יחזיר למבטח את תעודת הביטוח המקורית מיד עם כניסת ביטול הפוליסה לתוקף, ואולם אין באי החזרת התעודה כאמור כדי למנוע את כניסת ביטול הפוליסה לתוקף.
- (ב) ביטל המבטח את הפוליסה, יחזיר לבעל הפוליסה בהקדם ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו החזיר בעל הפוליסה את תעודת הביטוח המקורית למבטח, את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו, ואם תעודת הביטוח המקורית אבדה, נגנבה או הושחתה - לא יאוחר מהמועד שבו מסר בעל הפוליסה למבטח הצהרה בכתב, שנחתמה בפני המבטח או סוכן הביטוח בדבר נסיבות האובדן או ההשחתה כאמור.
- (ג) החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנותרו, במועד הביטול עד תום תקופת הביטוח המקורית, ובין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית.
- (ד) הועברה הבעלות על הרכב לאדם אחר (להלן - הבעלים החדש), לפני מועד משלוח הודעת הביטול על ידי המבטח כאמור בסעיף קטן (א) והמבטח ידע על העברת הבעלות לפני משלוח הודעת הביטול, לא תבוטל הפוליסה אלא אם כן תישלח ההודעה על הביטול הן לבעל הפוליסה והן לבעלים החדש; הודעה כאמור תימסר ביד או בדואר רשום כנגד אישור מסירה, ויראו את תאריך חתימת הנמען על גבי אישור המסירה כמועד מתן ההודעה.
- (ה) לסכום דמי הביטוח שהוחזרו לפי סעיף קטן (ב) יתווספו הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח ועד למדד שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.
- (ו) בעל הפוליסה יהיה זכאי להחזר דמי ביטוח לפי סעיף זה גם אם הוגשה תביעה לתשלום תגמולי ביטוח בשל מקרה ביטוח שאירע לפני מועד ביטול הפוליסה.

17. מקום שיפוט

תביעות לפי פוליסה זו יוגשו ויתבררו בפני בית המשפט המוסמך בישראל.

18. ביטוח כפל

- (א) בוטח הרכב בפוליסת ביטוח נוספת שהוצאה לפי דרישות פקודת הביטוח, יודיע בעל הפוליסה על כך למבטח מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל או מיד לאחר שנודע לו על כך.
- (ב) בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח לחוד, ובינם לבין עצמם ישאו הם בתשלום תגמולי הביטוח בחלקים שווים.

19. התיישנות

- (א) תקופת ההתיישנות של תביעה מכוח פוליסה זו היא שבע שנים מיום קרות מקרה הביטוח.
- (ב) תקופת ההתיישנות, יכול שתוארך לפי הוראות חוק ההתיישנות, התשי"ח-1958.
- (ג) במקרה ביטוח שאירע באזורים ובשטחים המפורטים בסעיף 3(ג) לפקודת הביטוח תהיה תקופת ההתיישנות לפי הדין החל באותם אזורים או שטחים.

20. הודעות

- (א) הודעה למבטח של בעל הפוליסה או של הנפגע תינתן למבטח לאחד מן המענים המפורטים להלן:
- (1) מען משרדו של המבטח כמצוין בתעודת הביטוח או כל מען אחר בישראל שעליו יודיע המבטח בכתב לבעל הפוליסה או לנפגע;
- (2) מען משרדו של סוכן הביטוח אשר שמו מופיע בתעודת הביטוח.
- (ב) הודעה של המבטח לבעל הפוליסה תינתן בכתב למען של בעל הפוליסה כמצוין בתעודת הביטוח או לכל מען אחר בישראל שעליו יודיע בעל הפוליסה בכתב למבטח.
- (ג) אין באמור בסעיף זה כדי לסייג את דרישות סעיפים 15 ו-16, לעניין ביטול הפוליסה או לגרוע מהן.

21. דוח תביעות

- (א) חודש לפני תום תקופת הביטוח או מיד בסיומה, אם היא מסתיימת באופן בלתי צפוי, ישלח המבטח לבעל הפוליסה דוח תביעות שיפרט בו את כל התביעות שהוגשו עד לאותו מועד, ככל שהוגשו (להלן - דוח תביעות).
- (ב) בדוח התביעות יפרט המבטח, לגבי כל תביעה שהוגשה בשלוש השנים שקדמו למועד שליחת הדוח או שהוגשה בתקופה שבה היה בעל הפוליסה מבוטח אצל המבטח, לפי הקצרה מבניהן, את פרטי הנהג המעורב בתאונה.
- (ג) הוגשה תביעה במהלך החודש שלפני תום תקופת הביטוח, ישלח המבטח עדכון לדוח התביעות מיד עם הגשת התביעה.

פוליסה לביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון

**מבוססת על קובץ התקנות 4970 מיום 21.9.86
(תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) התשמ"ו 1986 על כל תיקוניו
פוליסה לביטוח רכב פרטי
(נזקי רכוש ונזקי רכוש צד שלישי)**

פוליסה זו היא חוזה

בין

"שומרה" - חברה לביטוח בע"מ - (להלן: "המבטח")

לבין

המבוטח ששמו נקוב ברשימה - (להלן: "המבוטח")

לפיה מסכים המבטח, תמורת דמי ביטוח, לשפות את המבוטח למשך תקופת הביטוח, בשל אובדן או נזק שיגרם לרכב המבוטח עקב מקרה הביטוח ובשל נזק לרכוש צד שלישי הכל לפי תנאי פוליסה זו (להלן: "היקף הכיסוי"). דמי הביטוח, תקופת הביטוח, ההשתתפות העצמית, שם המחירון וגבולות האחריות על פי פרק ב' נקובים ברשימה המהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו.

הצעת הביטוח וההצהרה הכלולה בה, הינה הבסיס והיסוד לפוליסה זו ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה. הפוליסה הוצאה על ידי החברה בהסתמך על ההצעה וההצהרה.

הגדרות

בפוליסה זו -

"מחירון" - קובץ מחירים וכללים שיטתי, מקצועי ובלתי תלוי המשמש לקביעת ערך שוק של כלי רכב פרטיים מכל הדגמים, בין קונה מרצון למוכר מרצון, שמתפרסם ומתעדכן באופן סדיר ושניתן לעיין בו בכל עת.

"רכב פרטי" - רכב פרטי בהגדרתו של מונח זה בפקודת התעבורה (להלן הפקודה), לרבות רכב מסחרי כהגדרתו של מונח זה בפקודה שמשקלו עד 3.5 טון, למעט אופנוע.

פרק א' - ביטוח הרכב

1. מקרה הביטוח

מקרה הביטוח הוא אובדן או נזק שנגרם לרכב הנקוב במפרט, לרבות האבזרים והמכלולים שבחבילה הבסיסית של דגם הרכב הקבועים במפרט היבואן ושלא ניתן לרכוש רכב בלעדיהם, למזגן האוויר שבו, לאמצעי המיגון שהותקנו בו לפי דרישת המבטח, לאבזרים הנמצאים בו מכוח דין או לאבזרים הצמודים אליו שנקובים במפרט (להלן - הרכב) כתוצאה מאחד הסיכונים המפורטים להלן, ובלבד שהמבטח לא ויתר על כיסויים אלה, כולם או חלקם, בדרך האמורה בסעיף 1(א);

א. אש, ברק, התפוצצות, התלקחות.

ב. התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא.

ג. גניבה.

ד. כל נזק שנגרם עקב גניבה, תוך כדי גניבה, ובעת ניסיון גניבה.

ה. שיטפון, סערה, שלג, ברד, התפרצות הר געש.

ו. מעשה זדון, אולם אם נגרם מקרה הביטוח בידי המבוטח או בידי מי מטעמו במתכוון, פטור המבטח מחבותו.

1(א). ניתן לבחור גם באחת מהחלופות הבאות בביטוח מקיף עפ"י פרק זה:

אפשרות א': מקיף חלקי - ללא נזקי גניבה (סעיף 1 ג' - מעלה בטל).

אפשרות ב': מקיף חלקי - ללא נזקי תאונה (סעיף 1 ב' - מעלה בטל).

2. פריטים לא מכוסים

על אף האמור בסעיף 1, מבטח לא ישפה את המבוטח בשל אבדן או נזק לצמיגים, אלא אם כן ניזוקו או אבדו חלקים נוספים מהרכב עקב מקרה הביטוח.

3. קלקולים מכניים, חשמליים או אלקטרוניים

קלקולים מכניים, חשמליים או אלקטרוניים שייגרמו לרכב אינם מכוסים אלא אם נגרמו במהלך או עקב מקרה הביטוח.

4. דרכי הפיצוי

המבטח יוכל, על פי שיקול דעתו, לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות:

תשלום ערך הנזק או האובדן במזומן, תיקון הרכב, החלפתו ברכב מסוג ואיכות דומים או החלפת חלק ממנו.

5. חישוב הפיצוי

תגמולי ביטוח שיגיעו למבטח לפי פרק זה;

1. יחושבו וישולמו לפי האובדן או הנזק לרכב ביום קרות מקרה הביטוח, לרבות בשל ירידת ערך;
2. יהיו בצירוף מס ערך מוסף, למעט לזכאי בניכוי מס תשומות; לעניין פוליסה זו, "מס ערך מוסף" - כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976.

6. רכב באובדן גמור

- א. נגרם לרכב אובדן גמור ישלם המבטח למבוטח את מלוא ערך הרכב ביום קרות מקרה הביטוח או יחליפו ברכב מסוג ואיכות דומים; בפוליסה זו, "רכב באובדן גמור" -
1. רכב שנגנב ולא נמצא בתוך 30 ימים מיום הגניבה;
 2. רכב ששמאי רכב מוסמך קבע לגביו כי התקיימו בו אחד מאלה:

- א. הוא יצא מכלל שימוש והנזק הישיר שנגרם לו, למעט נזק ישיר שנגרם מירידת ערך הוא 60 אחוזים ומעלה משווי הרכב ביום קרות מקרה הביטוח כולל מיסים;
- ב. הרכב אינו ניתן עוד לשיקום והוא נועד לפירוק בלבד.
- ב. קבע שמאי רכב מוסמך כי שיעור הנזק שנגרם לרכב, למעט נזק ישיר שנגרם מירידת ערך הרכב הוא 50% ומעלה משווי הרכב ביום קרות מקרה הביטוח, רשאי המבטח לפצות את המבוטח כאילו היה אובדן גמור (להלן: "אובדן גמור להלכה").
- ג. שילם המבטח למבוטח את מלוא שווי הרכב או החליפו ברכב מסוג ואיכות דומים בשל אובדן גמור או בשל אובדן גמור להלכה, תעבור הבעלות בשרידי הרכב למבטח.
- ד. תוקף פוליסה זו יפקע עם שיפוי המבוטח בשל אובדן גמור או בשל אובדן גמור להלכה כאמור בסעיף זה ולא תהיה למבוטח זכות להחזר דמי ביטוח.

7. אובדן גמור לרכב שלא שילמו בעדו מיסים

- א. על אף האמור בסעיף 5(2), אם נגרם אובדן גמור או אובדן גמור להלכה לרכב כתוצאה ממקרה ביטוח המכוסה בפוליסה זו ולא שולמו כל המיסים הממשלתיים בשל הרכב או שקוזז בגינו מס ערך מוסף, והמבטח החליט לא לתקן את הרכב, ישלם המבטח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב בלא מיסים או בלא מס ערך מוסף, לפי העניין, או יחליפו ברכב אחר מסוג ואיכות דומים.
- ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), מבטח שימציא למבטח הוכחה כי אינו זכאי לפטור חוזר ממיסים או לקיזוז מס ערך מוסף, לפי העניין, על רכב חליפי שהוא מתכוון לרכוש במקום הרכב שנגרם לו אובדן גמור או אובדן גמור להלכה, ישלם לו המבטח תגמולי ביטוח לפי שווי הרכב עובר ליום קרות מקרה הביטוח כאילו שולמו כל המיסים בעדו, או יחליפו לרכב מסוג ואיכות דומים.
- ג. לאחר תשלום תגמולי הביטוח או החלפת הרכב, רשאי המבטח לקבל מהמבוטח את זכויותיו ברכב, למעט אבזרים ומכלולים שלגביהם אין המבוטח זכאי לתגמולי ביטוח; אם העברת הזכויות האמורה, תלויה בתשלום מסים כלשהם, יחול תשלום זה על המבטח.

8. נזק חלקי

- א. אם תיקון הרכב יחייב החלפת המרכב או חלקים ממנו או פנס, תבוצע ההחלפה בחלק המתאים לחלק המוחלף באיכותו, בתכונותיו ובתיאורו והמבטח יישא במלוא עלות החלפה זו.
- ב. במקרה של נזק לחלק של רכב שאינו מנוי בסעיף (א) לעיל, תהיה אחריות המבטח כמפורט להלן:
1. בחר המבטח להחליף את החלק שאבד או ניזוק - יוחלף החלק שאבד או ניזוק בחלק המתאים לו באיכותו, בתכונותיו ובתיאורו בצירוף הוצאות התקנה.
 2. בחר המבטח לשלם את ערך הנזק או האובדן במזומן - יחושב הסכום לתשלום כך שעבור רכב שגילו עד 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו של חלק דומה לזה שאבד או ניזוק ללא ניכוי בלאי, ואילו לגבי רכב שגילו מעל 9 שנים ישולם הנזק לפי ערכו הממשי של החלק שאבד או ניזוק (דהיינו - בניכוי בלאי): לתשלומים האמורים יתווספו הוצאות התקנה.
 - ג. בלי לגרוע מהוראות חוק הגבלת השימוש ורישום פעולות בחלקי רכב משומשים (מניעת גניבות), התשנ"ח-1998, בחר המבטח להחליף את החלק שאבד או ניזק ברכב שגילו עד שנתיים ביום קרות מקרה הביטוח, יוחלף החלק שאבד או ניזק בחלק מקורי או חדש, ובלבד שהוא מתאים לחלק המוחלף באיכותו, בתכונותיו, ובתיאורו, ובצירוף הוצאות התקנה.
 - ד. בחר המבטח להחליף את החלק שאבד או ניזק ברכב שיש לגביו אחריות יצרן המותנית בתנאים מסוימים לגבי אופן תיקון הרכב יפעל, ככל שיוכל, לפי הוראות האחריות האמורה; הוחלף החלק שאבד או ניזק שלא לפי התנאים המסוימים באחריות היצרן ואחריות היצרן הוסרה בשל פגם שנפל בהחלפה זו, יהיה המבטח אחראי לפגם האמור.

ה. בסעיף זה, "גיל הרכב" - הזמן שחלף מתאריך הרישום של הרכב לראשונה, כמצוין ברישיון רכב.

9. כיסוי הוצאות

במקרה שהרכב יצא מכלל שימוש עקב סיכון המכוסה לפי פוליסה זו, יישא המבטח גם בהוצאות סבירות לשמירתו והעברתו למקום הקרוב ביותר שבו ניתן לתקן את הנזק.

פרק ב' - ביטוח אחריות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש

10. מקרה הביטוח

מקרה הביטוח הוא חבות המבוטח בשל נזק שייגרם לרכוש של צד שלישי כתוצאה משימוש ברכב בתקופת הביטוח.

11. גבולות הפיצוי

- א. המבטח ישלם בשם המבוטח את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם בשל מקרה הביטוח, עד גבול האחריות הנקוב ברשימה לגבי נזקי רכוש של צד שלישי.
- א.1. על אף האמור בסעיף 22 ב.1. הסכומים לפי סעיף קטן א' יכללו גם את ההוצאות המפורטות להלן של צד שלישי שרכבו ניזוק עקב תאונה:
1. במקרה שהרכב יצא מכלל שימוש עקב סיכון המכוסה לפי פוליסה זו – הוצאות סבירות לשמירתו ולהעברתו של הרכב למקום הקרוב ביותר שבו ניתן לתקן את הנזק והוצאות הגעתו של הצד השלישי למחוז חפצו לאחר התאונה;
2. שיפוי בשל הפסדים מוכחים של צד שלישי בשל תשלום השתתפות עצמית ואבדן הנחת העדר תביעות.
3. פיצוי בשל אבדן רווחים בזמן השבתתו של הרכב לצורך תיקונו, ובלבד שהרכב המושבת הוא רכב מסחרי שנמצא בבעלות צד שלישי ומשמש לעסקו.
- ב. המבטח יישא גם בהוצאות משפט סבירות שעל המבוטח לשאת בשל מקרה הביטוח, וזאת אף מעל לסכום הביטוח.
- ג. על אף האמור לעיל, אם נגרם מקרה הביטוח בזדון פטור המבטח מחבותו.

12. הצמדת סכומי הביטוח

סכום הביטוח לעניין פרק זה ישתנה בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני קרות מקרה הביטוח. לעניין פרק זה, "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

13. טיפול בתביעות צד שלישי

- א. המבטח רשאי, ולפי דרישת צד שלישי - חייב, לשלם לצד השלישי את תגמולי הביטוח שהמבטח חייב למבוטח, ובלבד שהודיע על כך בכתב למבוטח כאמור בסעיף קטן (א1) והמבוטח לא התנגד כאמור באותו הסעיף; ואולם טענה שהמבטח יכול לטעון כלפי מבוטח תעמוד לו גם כלפי צד שלישי.
- (א1). דרש צד שלישי מהמבטח את תגמולי הביטוח כאמור בסעיף קטן (א), יודיע המבטח מבוטח בכתב בתוך 7 ימי עסקים מיום הדרישה על הדרישה כאמור וכי אם לא יודיע לו על התנגדותו לתשלום הפיצוי בתוך 30 ימים, ישלם לצד השלישי את תגמולי הביטוח שהוא חייב למבוטח, ככל שהוא חייב בתשלומם.
- (א2). המבטח רשאי ליטול על עצמו או לנהל בשם המבוטח את ההגנה של כל תביעה והמבוטח יושיט למבטח, לפי בקשתו, עזרה הנחוצה למבטח לצורך יישוב תביעה של צד שלישי.
- ב. במקרה של תביעה או תביעות נגד המבוטח הנובעות ממקרה ביטוח אחד או מסדרת מקרים שאפשר ליחסם למקור אחד או לסיבה אחת, המכוסים לפי פרק זה של הפוליסה, יהא המבטח רשאי לשלם למבוטח את מלוא גבול האחריות לפי פרק זה, ולאחר תשלום כזה יהיה המבטח פטור מניהול התביעה או התביעות האמורות ולא תחול על המבטח שום אחריות נוספת בקשר לכך, חוץ מהוצאות משפט שקבע בית המשפט או הוצאות סבירות שהוצאו בקשר לתביעות האמורות.

ג. המבטח מתחייב לפעול בשיתוף פעולה עם המבוטח, במאמץ לשמור על האינטרסים הלגיטימיים של המבוטח לרבות שמו הטוב.

14. חריגים לחבות המבטח כלפי צד שלישי בנזקי רכוש המבטח לא יהיה אחראי לתשלום כלשהו בשל חבות לעניין נזק לרכוש שבבעלות המבוטח או בבעלות נהג הרכב, או לרכוש הנמצא בפיקוחם או בשמירתם של המבוטח או של נהג הרכב או של אחד מבני ביתם.

פרק ג' - ביטוח הגנה משפטית

15. הגנה משפטית

א. הגדרות

"שכר טרחה" פירושו: שכר טרחת עורך דין לניהול הליכים משפטיים פליליים בהתאם שכר הקבוע בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי) כפי שיעודכן מעת לעת.

ב. "הוצאות הגנה" פירושו: מיסי משפט, אגרות, דמי ביול מסמכים, העתקות פרטיכלים, שכר עדים, שכר מומחים, כפי שיקבע על ידי בית המשפט או בהתאם לקבוע בסדרי הדין הפלילי – **למעט כל קנס, פיצוי או עונש כספי המוטלים בגזר הדין.**

ג. "עורך דין" פירושו: עורך דין המתמחה במשפט פלילי ותעבורה, הנכלל ברשימת עורכי הדין המצויה במשרדי המבטח ומופיעה באתר האינטרנט של המבטח.

הכיסוי:

המבטח יעמיד למבוטח, על חשבונו, עורך דין לשם מתן הגנה משפטית בהליכים פליליים שנפתחו נגדו למעט עבירות להן ברירת קנס בשל תאונה שנגרמה תוך כדי השימוש בכלי הרכב בהתאם לפוליסה ואשר בה נפגע אדם וגם או רכוש.

במקרה בו פנה המבוטח למבטח בכתב ולמרות זאת לא העמיד המבטח עורך דין בהתאם לאמור לעיל, רשאי המבוטח לפנות לעורך דין על פי בחירתו. במקרה כזה יפצה המבטח את המבוטח ב"שכר טרחה" ו - "הוצאות הגנה" שישולמו על ידי המבוטח וזאת אך ורק עד לגובה שכר הטרחה והוצאות ההגנה שהיה משלם המבטח לעו"ד מטעמו, ולא למעלה מסכומי הביטוח הנקובים ברשימה. המבטח מתחייב לפעול בשיתוף פעולה עם המבוטח, במאמץ לשמור על האינטרסים הלגיטימיים של המבוטח לרבות שמו הטוב.

ד. הרחבת הכיסוי

ירצה המבוטח להגיש ערעור על החלטה בהליך פלילי, יגיש למבטח חוות דעת מפורטת ומנומקת של עורך דין, לפיה יש לדעת עורך הדין סיכוי סביר להצלחת הערעור. המבטח, לפי שיקול דעתו הבלעדי, ירחיב את הכיסוי לפי פרק זה ובגבולות האחריות דלעיל גם ל"שכר טרחה" ול "הוצאות הגנה" בערעור. מוצהר ומוסכם כי אישור המבטח בכתב ומראש, להגשת ערעור כאמור, יהיה תנאי מוקדם לחבות המבטח לפי הרחבה זו.

ה. חריגים

המבטח לא יהיה אחראי לכל תשלום אם בעת קרות התאונה היה הנהג תחת השפעת סמים כהגדרתם בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

ו. התנאות

1. המבטח יהיה רשאי לדרוש מאת המבוטח כתבי בית דין, פרטיכלים, חוות דעת ומחים, החלטות, פסקי דין וכל חומר המצוי בידי המבוטח או עורך הדין בשל ניהול ההליכים המשפטיים או בקשר אליהם, המבוטח יורה לעורך הדין להעמיד כל חומר כאמור לרשות המבטח עם דרישתו.
2. המבטח ישלם "שכר טרחה" ו/או "הוצאות הגנה" או הוצאות ערעור, הכול לפי העניין תוך 30 יום מהמועד שהוצאו ההוצאות או ששולם שכר הטרחה כנגד הצגת קבלות מתאימות.

3. הודעה בכתב תינתן למבטח מיד לאחר קרות התאונה, לכל המאוחר עד 15 יום מתאריך התאונה. בכל מקרה על המבוטח להודיע למבטח על מועד קיום הדיון המשפטי שנקבע לפחות 7 ימים מראש. קיומו של סעיף זה מהווה תנאי מוקדם לאחריות המבטח לפי פרק זה.
4. כל מכתב, תביעה פלילית, הזמנה או הודעה משפטית, ישלחו למבטח מיד לאחר קבלתם על ידי המבוטח, כן תינתן למבטח הודעה בכתב, מיד לאחר שייוודע למבוטח כי הליכים משפטיים פליליים, חקירה משפטית או חקירת סיבות מוות, עומדים להתקיים בקשר עם מקרה כלשהו העלול לגרום לתביעה בתוקף פרק זה. קיומו של סעיף זה מהווה תנאי מוקדם לאחריות המבטח לפי פרק זה.
5. בעת תשלום נזק לפי סעיף זה, תנוכה מהמבוטח השתתפות עצמית בסכום הנקוב בדף הרשימה.

פרק ד' - הרחבות וכיסויים נוספים לפי בחירת המבוטח

הכיסוי על פי הרחבה כלשהי מבין ההרחבות שתפורטנה להלן הינו בתוקף אך ורק אם צוינה הרחבה במפורש ברשימה כתקפה ובתנאים שצוינו ברשימה. כל הרחבה כפופה לכל תנאי הפוליסה וחריגיה, אלא אם כן שונו במפורש כמפורט בהרחבה.

16. ביטוח מתקנים חשמליים

א. הגדרה

מתקנים חשמליים פירושם: מקלט רדיו, רשמקול, נגן תקליטורים, רמקולים ומכשירי קשר, מערכות מולטימדיה ומערכות שמע בלבד. המבטח לא יהיה אחראי עבור אובדן או נזק לאנטנות, קלטות, תקליטים, תקליטורים ולאמצעים לאגירת מידע באשר הם.

ב. הכיסוי

הכיסוי על פי הרחבה זו הינו על פי פסקאות 1.א, 1.ב, 1.ה, 1.ו, כמפורט בפרק א' של הפוליסה (ביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון) וכן גניבה לאחר פריצה לכלי הרכב, בכוח ואלימות שהותירו סימנים הנראים לעין ובתנאי שהרכב סגור ונעול.

ג. גבול האחריות

אחריות המבטח לפי תוספת זו לא תעלה על שווים הממשי של המכשירים שניזוקו ביום האירוע ולא למעלה מסכום הביטוח הנקוב ברשימה ובכפוף להוכחת שווי המכשירים החשמליים.

ד. ביטוח חסר

היה וערכם של המכשירים החשמליים שבטחו על פי הרחבה זו יהיה בזמן קרות האירוע המבוטח, גדול מהסכום בו בוטחו, יחשב המבוטח כמבטח של עצמו בסכום ההפרש והוא יישא בהתאם לכך בחלק היחסי של הנזק. כל מכשיר ומכשיר כפוף לתנאי זה בנפרד.

17. ביטוח לאביזרים ותוספות מיוחדות לרכב

1. הגדרה

אביזרים ותוספות מיוחדות לרכב שאינם מהווים חלק סטנדרטי של דגם הרכב המבוטח ואינם מהווים מתקנים חשמליים בהתאם לפירוט בסעיף 16, כפי שפורטו ע"י המבוטח בטופס ההצעה או בכל דרך אחרת בכתב.

2. הכיסוי

הכיסוי לסעיף זה הוא בפני הסיכונים המפורטים בסעיף 1 (מקרה הביטוח) לפרק א' של הפוליסה (ביטוח הרכב).

3. גבול האחריות

אחריות המבטח לא תעלה על הערך הממשי של האביזרים והתוספות המיוחדות שניזוקו ביום האירוע, בצרוף הוצאות סבירות עבור התקנה ולא למעלה מסכום הביטוח הנקוב ברשימה בגין כיסוי זה.

4. ביטוח חסר

אם ערכו הכללי של הרכוש המבוטח על פי הרחבה זו יהיה בזמן קרות האירוע המבוטח, גדול מהסכום בו בוטח, יחשב המבוטח כמבטח של עצמו בסכום ההפרש והוא יישא בהתאם לכך בחלק היחסי של הנזק. כל פריט כפוף לתנאי זה בנפרד.

5. הצמדה

- א. סכומי הביטוח לסעיפים אלו ישתנו בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן המתפרסם מידי פעם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני קרות מקרה הביטוח.
- ב. סעיף זה יחול גם על השינויים בסכומי הביטוח במשך תקופת הביטוח החל מתאריך השינוי.

18. פיצוי תוספת שווי רכב

אם צוין במפורש ברשימה, ותמורת דמי ביטוח כנקוב ברשימה, מורחבת פוליסה זו כדלקמן:

1. הרחבת תוספת שווי רכב

נגרם אובדן גמור או אובדן גמור להלכה לרכב אשר גילו ביום קרות מקרה הביטוח הינו עד 12 חודשים, יוסיף המבטח וישלם מעבר לתגמולי הביטוח על פי סעיף 6 לפרק א' לפוליסה, את ההפרש בין מחיר הרכישה של רכב חדש לבין שווי של הרכב שניזוק על פי מחירון לוי יצחק, אך לא יותר מ-10% (עשרה אחוזים) מעבר לשווי הרכב שניזוק, או לחילופין יחליף את הרכב שניזוק ברכב חדש, על פי החלטת המבטח. הכל בכפוף לתנאים ולהגדרות שלהלן.

2. הגדרות

- א. **רכב חדש** - רכב חדש של אותו יצרן ומאותו דגם וסוג של הרכב המבוטח כולל תוספות מיוחדות אם נכללו בביטוח לפי פוליסה זו.
- ב. **מחיר הרכישה של רכב חדש** - הסכום אותו שילם המבוטח בפועל בגין רכישת רכב חדש

3. סייגים

הרחבת תוספת שווי רכב תחול רק בהתקיים התנאים הבאים:

- א. מקרה הביטוח אשר גרם לאובדן הגמור או לאובדן הגמור להלכה מכוסה על פי תנאי הפוליסה.
- ב. ברכב ללא מיסים - בעל הרכב אינו זכאי לפטור חוזר ממיסים.
- ג. הרכב הניזוק הינו בבעלות פרטית ואינו משמש להסעת נוסעים או ללימוד נהיגה.
- ד. המבוטח הינו הבעלים הראשון של הרכב, והרכב רשום על שמו ככזה.
- ה. לא נגרם לרכב נזק (כולל ירידת ערך) בשיעור מצטבר של 20% (עשרים אחוז) ומעלה משווי לפני קרות מקרה הביטוח נשוא הרחבה זו.

4. תנאים כלליים

א. במקרה של פיצוי כספי:

1. **תשלום הפיצוי מותנה בכך שהמבוטח יציג למבטח חשבונית בדבר רכישת רכב חדש אצל מורשה בארץ של אותו יצרן ומאותו דגם וסוג בדיוק של הרכב המבוטח (להלן: "רכב חדש").**
 2. **במידה והמבוטח לא הציג למבטח חשבונית רכישת רכב חדש - ישלם המבטח למבוטח פיצוי בגובה הרכב המבוטח.**
- ב. במקרה בו החליט המבטח להחליף את הרכב שניזוק בחדש, ידאג המבוטח להסיר כל הגבלה או שיעבוד הרובץ על הרכב שניזוק ו/או על הפוליסה.
- ג. אם לא ניתן במועד תשלום תגמולי הביטוח לרכוש במדינת ישראל רכב חדש של אותו יצרן ומאותו דגם וסוג בדיוק - יפצה המבטח את המבוטח במחיר רכישת רכב דומה, אך לא יותר מ-10% (עשרה אחוזים) מעבר למחיר הרכב שניזוק לפי מחירון לוי יצחק.

19. זכות לגרור נגרר

הביטוח על פי פרק ב' אחריות כלפי צד שלישי בגין נזקי רכוש מורחב לכלול את חבות המבוטח בגין נזק שייגרם לרכוש של צד שלישי:

1. על ידי כלי הרכב המבוטח בהיותו גורר נגרר כלשהו אם הוא מחובר לרכב המבוטח למטרת גרירה.
2. על ידי נגרר כלשהו אם הוא מחובר לרכב המבוטח למטרת גרירה.
הכיסוי על פי הרחבה זו לא יחול:
א. על נזק שייגרם על ידי רכב ממונע שיצא משימוש ונגרר בתמורה או בשכר.
ב. על נזק שייגרם לנגרר עצמו או לרכוש המובל עליו.

20. כיסוי לשבר פנסים ומראות אם צוין במפורש ברשימה, ותמורת דמי ביטוח כנקוב ברשימה, מורחבת

פוליסה זו כדלקמן:

1. הגדרות

א. פנסים ומראות

מכלול הפנס הקדמי והאחורי (לרבות פנסי איתות ובלמים) וכן מכלול מראות צד חיצוניות, **ובלבד שהינם חלק ממפרט הרכב עפ"י נתוני יצרן הרכב.**

ב. שבר

שבר וכן סדק הפולש דרך עובי המראה ו/או הפנס וכן שבר למנגנון הפנימי של המראה או הפנס.

ג. השירות

תיקון (לרבות החלפה) של פנס\מראה שבורים..

ד. כלי הרכב

כלי רכב כפורט במפרט הפוליסה, אשר לחברה המייצרת אותו יש סוכנות מוסמכת בישראל, הרכב יובא ביבוא רגיל וקיימים לרכב הנ"ל פנסים/מראות חלופיות בישראל.

ה. מקבל השירות

המבוטח אשר רכש את הכיסוי על פי הפוליסה וכן אף מי שמחזיק בכלי הרכב ו/או ישתמש בו ברשותו ו/או מטעמו של המבוטח.

ו. נותן השירות

כמוגדר בדף הרשימה

ז. מחירון

מחירון נותן השירות לתיקון שבר פנסים/מראות.

ח. תאונה

אירוע פתאומי מקרי ובלתי צפוי

2. מהות והיקף השירות

א. השירות על פי הרחבה זו יינתן ו/או יבוצע ע"י נותן השירות ללא הגבלה של מספר פניות בתקופת השירות לרכב פרטי או מסחרי עד 3.5 טון וכנגד השתתפות עצמית כמצוין במפרט הפוליסה.

ב. כיסוי זה הינו לתקופה המצוינת ברשימה של הפוליסה (להלן "תקופת השירות"), אך היא תבוטל עוד קודם למועד המצוין ברשימה, במקרה של ביטול הפוליסה.

ג. השירות על פי כיסוי זה יינתן בגין תאונה שגרמה שבר למראה/ פנס כלי הרכב. השירות על פי כיסוי זה יינתן גם אם נגרם באותו אירוע נזק לחלקים אחרים בכלי הרכב, ובלבד שסך הנזק בגוף הרכב כולל את המראה/ פנס אינו עולה על 2,000 ₪ (אלפיים ₪).

ד. הפנס/המראה שיוקנו יהיו פנס/מראה חליפי/ת בעל/ת תו תקן. במידה ואין באפשרות נותן השירות ו/או תחנת השירות למצוא פנס/מראה תואמת/ת כאמור תוך זמן סביר, יהיה על נותן

השירות לפצות את מקבל השירות בפיצוי כספי לפי מחיר השוק המקובל של המראה/פנס חדשים כולל עלות התקנה ומע"מ, אך לא יותר מסכום של 2,000 ₪ (מהם ינוכה סכום השתתפות העצמית).

ה. היה נותן השירות ו/או תחנת השירות יתבקשו לבצע בכלי הרכב תיקון חוזר של אותו פנס/מראה תוך 2 חודשים ממועד התיקון הקודם והתיקון החוזר מתייחס לחלקים שהוחלפו ו/או מקורו במעשה ו/או מחדל של נותן השירות ו/או תחנת השרות, יישא נותן השירות במלוא עלות התיקון והם לא יחייבו את מקבל השירות בתשלום עבור החלקים אם הם הוחלפו בתיקון הקודם ו/או עבור ו/או בהשתתפות עצמית כאמור בסעיף 2. א. לעיל.

3. חריגים

למרות האמור בסעיפים 1 ו-2 לעיל לא יכוסה כל נזק שיגרם לפנס / מראה כלי הרכב כתוצאה מהמקרים המפורטים להלן:

- א. שבר פנס/מראה שנגרם במתכוון על ידי המבוטח או מי מטעמו.
- ב. פנסים/מראות מיוחדות אשר לא הותקנו בהתקנה מקורית ולא מיובאים ע"י יבואן הרכב.
- ג. קלקולים חשמליים מכל סוג שהוא לפנסים/מראות למנגנונים, ניקלים ואביזרי עזר.
- ד. שבר לפנס/ מראה שאירע כתוצאה או עקב תחרות ו/או מבחן ו/או בדיקת כושר נהיגה.
- ה. כל נזק שהוא תוצאה של מלחמה, פעולות אויב, פיגועים חבלניים, נזקי טרור, התקוממות צבאית או עממית, מהפיכה, מלחמת אזרחים, מהומות אזרחיות, וכל נזק אשר יקבל פיצוי בגינו עפ"י חוקי המדינה.
- ו. כל נזק אשר יגרם במישרין ו/או בעקיפין כתוצאה מאירוע גרעיני רדיואקטיבי.
- ז. נזק שיגרם כתוצאה מרעידת אדמה.
- ח. רכב שיובא ביבוא אישי.
- ט. שריטות או סדקים שאינם פולשים דרך עובי הפנס/ המראה ו/או דהייה ו/או בלאי של הפנס/ מראה.
- י. גניבת פנס/ מראה.

4. קבלת שירות

- א. בכל מקרה של שבר לפנס/ מראה (למעט התנאים החריגים שפורטו לעיל) יפנה מקבל השירות אל מוקד נותן השירות לקבלת השירות.
- ב. השירות יוענק ויבוצע בהתאם לתנאי ההרחבה תוך המועדים כדלקמן:
 1. תוך 3 ימי עבודה ממועד הבאת הרכב לתחנת השירות.
 2. לצורך סעיף זה "ימי עבודה" הינם : בימים א'-ה' (כולל) משעה 08:00 עד לשעה 16:00.
 - ג. לנותן השירות הזכות לבדוק כל נזק לפני אישור לביצוע התיקון ולדרוש בכל מקרה של חשד סביר, אישור משטרה/ שמאי בגין הנזקים וזאת לפי שיקול דעתו ובתנאי שלא יחרוג נותן השירות ממועד השירות.
 - ד. יתאפשר החזר הוצאות (שיפוי) למבוטח שאין בקרבה סבירה למקום מגוריו נותני השירותים שבהסכם.

5. תיקונים נוספים

- א. עבור נזק ו/או נזקים, שהתיקונים בגינם מוחרגים כמפורש בפוליסה ו/או אינם נכללים בפוליסה (להלן "תיקונים מוחרגים"), ואשר מקבל השירות יפנה לתחנת השירות בבקשה לבצע עבורו את התיקונים, יהיה נותן השירות ו/או תחנת השירות זכאים לגבות ממקבל השירות בתנאים ובסכומים כמפורט להלן:

1. מקבל השירות נתן את הסכמתו לתחנת השירות, לבצע את התיקונים המוחרגים בהתאם להצעת מחיר מאת תחנת השירות.
2. בתום ביצוע התיקונים המוחרגים תמסור תחנת השירות למבוטח חשבונית מס' וקבלה כדין בהתאם להצעת המחיר.

6. תוקף מנזר ותוקף ההתחייבות

- א. כיסוי זה מותנה בכך כי מקבל השירות פנה לנותן השירות או לאחת מתחנות השירות וקיבל את השירות ממנה בלבד.
- ב. כיסוי זה כפוף לכל התנאים והסייגים של הפוליסה, אלא אם שונו במפורש בהרחב זה.
- ג. השירות על פי הרחב זה מותנה בכך, כי בתחילת תקופת השירות, פנס/ מראה כלי הרכב הינם ללא פגם ו/או סדק כל שהוא.
- ד. נותן השירות יעניק שירותים למקבל השירות הטוען שנמנה על רשימת המנויים ופוליסות הביטוח איננה עמו וזאת כנגד המחאה דחוייה ל- 30 יום או בכרטיס אשראי, סכום זה יוחזר למקבל השירות תוך 30 יום מהוכחת הזכאות לשירות.

פרק ה' - תנאים כלליים לכל פרקי הפוליסה (לא כולל ביטוח חובה)

21. בני אדם הרשאים לנהוג ברכב

בני אדם הרשאים לנהוג ברכב יהיו אחד או יותר מהמפורטים להלן, כפי שנכתב במפרט ובתנאי שהם בעלי רישיון נהיגה בר תוקף בישראל לנהיגת רכב מסוג הרכב המבוטח או שהיו בעלי רישיון כאמור בתאריך כלשהו במשך 24 החודשים שקדמו לנהיגה ברכב ולא נפסלו מלקבל או להחזיק רישיון כזה על פי הוראות חיקוק, פסק דין, החלטת בית משפט או רשות מוסמכת אחרת:

1. המבוטח.
2. אדם ששמו נקוב ברשימה.
3. אדם הנוהג לפי הוראות המבוטח או ברשותו.
4. אדם הנמצא בשירות המבוטח ונוהג לפי הוראתו או ברשותו.
5. אדם הנוהג ברשות המבוטח ובלוויית אדם מהמנויים בפסקאות (1) עד (4) לעיל.
6. אדם חסר רישיון נהיגה כמתואר בראש הסעיף, בתנאי שהוא מלווה בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישיון להוראת נהיגה או בעת מבחן נהיגה רשמי מטעם משרד התחבורה, בתנאי שהאדם מלווה בבוחן מטעם משרד התחבורה.

22. השימוש ברכב

השימוש ברכב יהיה למטרות חברתיות ופרטיות ולמטרת עסקו של המבוטח ולאחת או יותר מהמטרות המנויות להלן אם וכפי שנכתב במפרט:

1. הוראת נהיגה;
2. הסעת נוסעים בשכר למטרות רווח;
3. השכרה;
4. עבודות חקלאיות;
5. סחר ברכב;
6. גרירה בשכר;
7. תחרות ומבחני כושר הרכב;
8. הובלת סחורות בשכר.

23. חריגים כלליים לחבות המבטח

א. פוליסה זו אינה מכסה אובדן, נזק או חבות שאירעו מחוץ לשטח מדינת ישראל איזוריהודה ושומרון ואזור חבל עזה.

ב. פוליסה זו אינה מכסה:

1. נזק תוצאתי.
2. אובדן או נזק שנגרמו בעת שהרכב היה מגויס לצה"ל.
3. אובדן או נזק שנגרמו בשל מהומות, אלא אם כן נכתב אחרת במפרט.
4. תביעה הנובעת מחבות שבחובה.
5. אובדן או נזק שנגרמו בשל היות נהג הרכב נתון להשפעת סמים מסוכנים, כהגדרתם בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.
6. אובדן או נזק שהם תוצאה של מלחמה, פעולת אויב, פיגועים חבלניים, התקוממות צבאית או עממית, מהפכה.
7. אובדן או נזק שהם תוצאה של קרינה מייננת, זיהום רדיואקטיבי, תהליכים גרעיניים וכל אובדן או נזק עקב חומר גרעיני או פסולת גרעינית.
8. אובדן או נזק שהם תוצאה של רעידת אדמה - אלא אם נכתב אחרת וצוין במפורש ברשימה.

24. גילוי ושינוי בעניין מהותי

- א. פוליסה זו הוצאה על סמך התשובות שנתן המבוטח בהודעה שתתועד אצל המבטח למבטח על כל השאלות שנשאל בהצעה ששימשה בסיס לפוליסה או בכל דרך אחרת כפי שנתבקש ועל סמך הנחתו של המבטח שהמבוטח השיב תשובות מלאות וכנות על השאלות שנשאל כאמור, לא הסתיר בכוונת מרמה עניין שהוא ידע כי הוא מהותי למבטח לצורך הערכת הסיכונים המבוטחים ונקט אמצעים למניעת נזקים שהמבטח דרש נקיטתם להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו.
- ב. עניין מהותי הוא עניין ששאלה לגביו הוצגה בהצעת הביטוח או בכל דרך אחרת שתתועד אצל המבטח ומבלי לגרוע מכלליות האמור גם עניינים אלה:
1. סוג הרכב, שנת יצורו, מספר הרישוי שלו, התוצר והדגם שלו, סוג תיבת ההילוכים.
 2. פטור ממיסים לגבי הרכב במידה וישנו.
 3. תיאור השימוש ברכב והמקום שבו הוא מוחזק בדרך כלל.
 - 3.א. אמצעי המיגון של הרכב.
 4. זהות הבעלים או המחזיקים דרך קבע ברכב ועיסוקיהם, תאונות שהיו מעורבים בהן ועבירות תנועה שבהן הורשעו בשלוש השנים שקדמו לעשיית הביטוח על פי פוליסה זו פרט לעבירות תנועה שיש לגביהן ברירת קנס.
 5. נזקים שאירעו לרכב או לצד שלישי בשלוש השנים האחרונות כתוצאה מסיכונים הכלולים בביטוח זה, למעט בתקופה שבה הרכב לא היה בבעלות המבוטח.
 6. פרטים על אודות מבטחים קודמים שביטחו את הרכב.
- ג. **לא השיב המבוטח תשובות מלאות וכנות לשאלות בעניינים מהותיים או הסתיר מהמבטח בכוונת מרמה עניין מהותי או לא נקט באמצעים שדרש המבטח להקלת הסיכונים המבוטחים לפי פוליסה זו, יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו והכול על פי הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א 1981 (להלן: "החוק").**
- ד. המבוטח יודיע למבטח במשך תקופת הביטוח על כל שינוי שחל בעניין מהותי מיד עם היוודע לו על כך. לא גילה המבוטח למבטח שינוי כזה, יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו על פי הוראת החוק.
- ה. המבוטח ימסור למבטח לפי בקשתו דו"ח תביעות כמשמעותו בסעיף 37 להלן.

25. ביטוח כפל

- א. אם בוטח הרכב בפני הסיכונים הכלולים בפוליסה זו אצל יותר ממבטח אחד לתקופות חופפות יודיע המבוטח על כך למבטח מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל או מיד לאחר שנודע לו על כך.
- ב. בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח לחוד על מלוא סכום הביטוח, ובינם לבין עצמם הם יישאו בתשלום תגמולי ביטוח לפי היחס שבין סכומי הביטוח.

26. הארכת הביטוח

כל הארכה של תקופת הביטוח על פי פוליסה זו טעונה הסכמה של המבטח ושל המבוטח.

27. תשלום דמי הביטוח וסכומים אחרים

- א. דמי הביטוח וכל יתר הסכומים המגיעים מהמבוטח למבטח בקשר לפוליסה זו ישולמו במלואם תוך 30 ימים מיום תחילתה של תקופת הביטוח, או מיום הגשת החשבון בעד דמי הביטוח למבוטח, לפי המאוחר, או במועדים אחרים שפורטו ברשימה. בפוליסה זו "דמי הביטוח" סך כל התשלומים, שרשאי מבטח לגבות ממבוטח במועד תחילת הביטוח בקשר לפוליסה זו.

- ב. לא שולם סכום כלשהו המגיע מן המבוטח למבטח במועדו, ישא סכום שבפיגור ריבית שנתית כנקוב ברשימה ו/או הפרשי הצמדה בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן, בין המדד שפורסם סמוך לפני היום שנקבע לתשלום ובין המדד שפורסם סמוך לפני יום התשלום בפועל.
- ג. לא שולם סכום כלשהו שבפיגור כאמור תוך 15 ימים לאחר שהמבטח דרש מהמבוטח בכתב לשלמו, רשאי המבטח להודיע למבוטח בכתב כי הביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן, ואם נקבע מוטב שאינו המבוטח, והקביעה הייתה בלתי חוזרת, רשאי המבטח לבטל את הביטוח אם הודיע למוטב בכתב על הפיגור האמור והמוטב לא סילק את הסכום שבפיגור תוך 15 ימים מהיום שנמסרה לו ההודעה האמורה.
- ד. אין בביטול הביטוח על פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת המבוטח לסלק את הסכום שבפיגור המתייחס לתקופה שעד לביטול האמור, וכן את הוצאות המבטח.

28. השתתפות עצמית

- א. בקרות מקרה הביטוח המכוסה לפי פרק א' לפוליסה זו, פרט למקרה ביטוח שגרם לרכב לאובדן גמור או לאובדן גמור להלכה ינוכה מתגמולי הביטוח סכום של השתתפות עצמית הקבוע ברשימה לגבי כל תביעה ובהתאם לסוג הנזק שנגרם.
- ב. בקרות מקרה הביטוח המכוסה לפי פרק ב' לפוליסה זו, ישלם המבטח לצד שלישי את כל הסכומים שהמבוטח יהיה חייב לשלם כאמור בסעיף 11 לעיל. המבטח יגבה מהמבוטח את סכום ההשתתפות העצמית הקבוע ברשימה בשל מקרה הביטוח ולא ינכה את סכום ההשתתפות העצמית מהסכומים המשולמים לצד שלישי.
- ג. על אף האמור בסעיף קטן ב', אם הסכום שהמבוטח חייב לשלם לצד שלישי שווה לסכום ההשתתפות העצמית או קטן ממנו, ישא המבוטח בעצמו בתשלום לצד השלישי והמבטח לא יהיה חייב לשלם לצד שלישי כל סכום שהוא.
- ד. בלי לגרוע מהאמור בסעיפים קטנים (א) ו- (ב), בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פרקים א' ו ב' לפוליסה זו יחויב המבוטח בסכום אחד של השתתפות עצמית שלא יעלה על הגבוה מבין הסכומים הקבועים במפרט.

29. החזרת היקף הכיסוי לקדמותו

- עם תשלום תגמולי ביטוח למבוטח או לצד שלישי בשל מקרה ביטוח במשך תקופת הביטוח, ישיב המבטח את היקף חבותו לפי פוליסה זו לקדמותו כפי שהיה סמוך לפני קרות מקרה הביטוח; המבטח רשאי לגבות דמי ביטוח נוספים בעד השבת היקף הביטוח לקדמותו אשר יחושבו כדלהלן:
1. כאשר שולמו תגמולי הביטוח לפי פרק א' לפוליסה - כאחוז מסכום תגמולי הביטוח ששולמו בשיעור שהתיר המפקח לאותו רכב לפי גילו ולתקופת הביטוח שנותרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי פוליסה זו.
 2. כאשר שולמו תגמולי הביטוח לצד ג' לפי פרק ב' לפוליסה - כגובה דמי הביטוח הנגבים עבור ביטוח בגובה הסכום ששולם כתגמולי ביטוח לצד ג' בערכו ביום מקרה הביטוח יחסית לתקופת הביטוח שנותרה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת הביטוח על פי פוליסה זו. סעיף זה לא יחייב בתוקף בכל מקרה של תשלום בגין אובדן לרבות אובדן גמור להלכה של כלי הרכב.

30. החלפת הרכב

- א. החליף המבוטח את הרכב בתוך תקופת הביטוח ורכש רכב חליפי, יוכל המבוטח, בהודעה למבטח, ובהסכמת המבטח, להעביר את הכיסוי לפי פוליסה זו לרכב החליפי.
- ב. היו ביום ההחלפה, דמי הביטוח בעבור הרכב המוחלף נמוכים מדמי הביטוח בעבור הרכב החליפי, ישלם המבוטח למבטח את ההפרש, באופן יחסי לתקופת הביטוח שנותרה בתוך 30 ימים מיום ההחלפה.

- ג. היו ביום ההחלפה, דמי הביטוח בעבור הרכב המוחלף גבוהים מדמי הביטוח בעבור הרכב החליפי, ישלם המבטח למבטוח את ההפרש, באופן יחסי לתקופת הביטוח שנותרה בתוך 30 ימים מיום ההחלפה.
- ד. אין באמור בסעיפים קטנים (א), (ב) ו (ג) כדי למנוע ממבטח לדרוש תשלום לכיסוי הוצאותיו בשל העברת הכיסוי הביטוחי לפי תעריפיו המאושרים.

31. השבחה

- א. במהלך תקופת הביטוח, המבטח רשאי להודיע למבטח מראש על השבחה הרכב והעמדתו בלא שימוש לתקופה שלא תפחת מ-30 ימים ושלא תעלה על מספר הימים שנותרו עד לתום תקופת הביטוח (להלן - תקופת ההשבחה).
- ב. הודיע המבטח למבטח כאמור בתקנת משנה (א), כי לא ינהג המבטח או מי מטעמו ברכב במהלך תקופת ההשבחה ואם נהג המבטח או מי מטעמו ברכב - לא יחול כיסוי לפי סעיף 1(ב) לפוליסה זו.
- ג. תקופת ההשבחה תסתיים במועד הקבוע בהודעת המבטח; לא ננקב בהודעה האמורה מועד כאמור, תסתיים תקופת ההשבחה בתום תקופת הביטוח או עם קבלת הודעה מהמבטח על סיום תקופת ההשבחה, לפי המוקדם מבניהם.
- ד. בתום תקופת ההשבחה, ישיב המבטח למבטח את החלק היחסי מדמי הביטוח בשל כיסוי לפי סעיף 1(ב) לפוליסה זו, ששילם המבטח בעד תקופת ההשבחה.

32. ביטול הביטוח

- א. המבטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו; הביטוח יתבטל במועד שבו נמסרה על כך הודעה למבטח; במקרה כזה יחזיר המבטח למבטח בהקדם, ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו נכנס הביטול לתוקף, את דמי הביטוח ששולמו בעד התקופה שלאחר מועד כניסת הביטול לתוקף בהפחתת סכומים אלה:

(1) בעד תקופה של עד שבעה ימים שבהם היתה הפוליסה בתוקף, לרבות אם לא נכנסה

לתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים;

(2) בעד תקופה העולה על שבעה ימים שבהם היתה הפוליסה בתוקף - 5% מדמי הביטוח

השנתיים בצירוף 0.3% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל יום ביטוח, החל ביום השמיני.

- ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), ביטל המבטח את הפוליסה עקב העברת בעלות הרכב המבטח, עקב החזרת רישיון הרכב למשרד הרישוי או עקב פטירת הנהג ששמו נקוב כנהג יחיד במפרט, יחזיר המבטח למבטח את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו; החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנותרו, במועד הביטול, עד תום תקופת הביטוח המקורית, לבין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית (להלן - החלק היחסי).

- ג. בלי לגרוע מזכויות המבטח על פי דין, רשאי המבטח לבטל את הביטוח לפני תום קופת הביטוח, ובלבד שהודעה על כך, שבה ייכללו הנימוקים לביטול, תישלח למבטח בדואר רשום 45 ימים לפחות לפני התאריך שבו יתבטל הביטוח.

- ד. ביטל המבטח את הפוליסה, יחזיר המבטח למבטח בהקדם, ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו נכנס הביטול לתוקף, את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו.

ה. כל הסכומים שיוחזרו לפי סעיף זה ישתנו בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני מועד ביצוע תשלום דמי הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני מועד החזרת דמי הביטוח; אם דמי הביטוח שולמו לשיעורין, ישתנה כל סכום בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני מועד ביצוע התשלום לבין המדד שפורסם סמוך לפני השבת דמי הביטוח.

ו. על אף האמור בסעיף זה פוליסה משועבדת תתבטל 30 ימים לאחר שניתנה התראה על הביטול לבעל השעבוד.

33. תביעה לתגמולי ביטוח

- א. קרה מקרה הביטוח, על המבוטח או המוטב להודיע על כך למבטח מיד לאחר שנודע להם על כך.
- ב. כל תביעה לתשלום תגמולי ביטוח על פי הפוליסה תוגש למבטח ותתועד אצלו; אין באמור למנוע מהמבטח לדרוש שהתביעה תוגש בכתב.
- ג. על המבוטח, או על המוטב, לפי העניין, למסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה, ואם אינם ברשותו, עליו לעזור למבטח ככל שיוכל להשיגם.
- ד. המבטח, מיד לאחר שקיבל הודעה מהמבוטח או מהמוטב על קרות מקרה הביטוח, יעשה את הדרוש לבירור חבותו.
- ה. תגמולי הביטוח ישולמו תוך 30 ימים מהיום שהיו בידי המבטח המידע והמסמכים הדרושים לבירור חבותו. ולגבי גניבה אשר בעקבותיה לא נמצא הרכב במשך 30 יום, תוך 7 ימים מהיום האמור.
- ו. תגמולי הביטוח המשולמים לצד שלישי או המשולמים למבוטח ישתנו בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני מועד קרות מקרה הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני מועד תשלום בפועל, וכן תיווסף להם ריבית צמודה בשיעור שנקבע לפי ההגדרה "הפרשי הצמדה וריבית", בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מתום 30 ימים מיום מסירת התביעה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי החוק האמור.
- ז. המבטח רשאי לקזז מתגמולי הביטוח לפי פרק א' בפוליסה, כל סכום קצוב שהמבוטח חייב לו בשל פוליסה זו או בשל פוליסה אחרת ואם קיים חשש ממשי לאי פירעון החוב, רשאי המבטח לקזז את יתרת דמי הביטוח שטרם הגיע מועד תשלומם או חיוב אחר שטרם הגיע מועד קיומו.
- ח. תגמולי ביטוח לא יכללו מס ערך מוסף לזכאי בניכוי מס תשומות.

34. הודאה ללא הסכמת המבטח

שילם המבוטח או אדם מטעמו פיצוי בקשר למקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו, או הודעה בחבות, הציע, הבטיח או התחייב לפיצוי כאמור, ללא הסכמת המבטח מראש, לא יחייב הדבר את המבטח.

35. מקדמה ותגמולים שאינם שנויים במחלוקת

- א. בקרות מקרה הביטוח יהא המבוטח או הצד השלישי, לפי העניין, זכאי לקבל מהמבטח מקדמה או התחייבות כספית שתאפשר לקבל שירות לתיקון הנזק, וזאת על חשבון הכספים שיגיעו מהמבטח לפי תנאי פוליסה זו.
- ב. תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת ישולמו תוך 30 ימים מהיום שנמסרה למבטח תביעה בכתב לתשלום תגמולי הביטוח, והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים.
- ג. סכומים ששולמו למבוטח או לצד שלישי מכוח סעיפים קטנים א' ו-ב' ינוכו מתגמולי הביטוח הסופיים שישולמו. הסכומים שינוכו ישתנו בהתאם לשינויים במדד המחירים לצרכן בין המדד שפורסם סמוך לפני תשלומם לבין המדד שפורסם סמוך לפני יום תשלום הסכום הסופי של תגמולי הביטוח.

ד. התשלום הסופי והמלא של תגמולי הביטוח למקרי נזק לפי פרק א' ייעשה לאחר המצאת הוכחות סבירות כי המבוטח תיקן את הנזק לרכב.

36. התיישנות

תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח לפי פוליסה זו היא שלוש שנים מיום קרות מקרה הביטוח, אלא אם כן נקבעה תקופה אחרת לפי החוק; התביעה לתגמולי הביטוח לפי פרק ב' אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבוטח.

37. תחלופ

- א. הייתה למבוטח בשל מקרה הביטוח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי אדם שלישי שלא מכוח חוזה הביטוח, עוברת זכות זו למבטח מששילם תגמולים למבוטח או למוטב וכשיעור התגמולים ששילם.
- ב. המבטח אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכותו של המבוטח לגבות מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי מעל לתגמולים שקיבל מהמבטח.
- ג. קיבל המבוטח מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטח; עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטח, עליו לפצותו בשל כך.
- ד. קיבל המבטח מן האדם השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע לו לפי סעיף זה, עליו לעדכן על כך את המבוטח בתוך 15 ימים.
- ה. מבטח לא יעשה שימוש בסעיף זה אם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שלישי שמבוטח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.

38. דו"ח תביעות

- א. בתום 11 חודשים מתחילת תקופת הביטוח - בביטוח לשנה אחת, או בתום תקופת הביטוח - בביטוח לתקופה הקצרה משנה, ישלח המבטח למבוטח דו"ח תביעות שבו יצוין אם המבוטח הגיש, עד למועד האמור, תביעה או תביעות לכל שנת ביטוח; בדוח התביעות יצוין פירוט של כל מקרה ביטוח שבשלו הוגשה תביעה כאמור, לרבות מספר הרכב המבוטח, מועד מקרה הביטוח, הסכום ששולם, סוג הכיסוי, סוג התביעה (נזק עצמי או צד שלישי), האם התקבל אצל המבטח פיצוי או שיפוי מצד שלישי בשל התביעה, ואת שיעור או סכום ירידת הערך שנקבע, בתקופה של שלוש השנים שקדמו למועד הדוח או בתקופה שבה היה המבוטח מבוטח אצלו, לפי התקופה הקצרה ביניהם.
- ב. הוגשה תביעה ראשונה לאחר תום 11 חודשים מתחילת תקופת הביטוח, ישלח המבוטח דו"ח מתקן מיד עם הגשת התביעה.
- ג. בסעיף זה "תביעה" - תביעה לתגמולי ביטוח לפי סעיף 32 לעיל בשיעור העולה על 35% מהיקף דמי הביטוח למלוא תקופת הביטוח.

39. הודעות

- הודעה של המבוטח או של המוטב למבטח תינתן למבטח לפי אחד מאלה:
- א. מען משרדו של המבטח, כמצוין בכתורת לפוליסה או כל מען אחר בישראל שעליו יודיע המבטח למבוטח, או למוטב מזמן לזמן.
 - ב. במשרדו של סוכן הביטוח, הרשום בפוליסה - לפי מענו, כמפורט בה, או לפי כל מען אחר בישראל שעליו יודיע סוכן הביטוח הנזכר או המבטח למבוטח או למוטב מזמן לזמן.
 - ג. כל דרך אחרת שהמבטח יודיע עליה למבוטח מזמן לזמן.

השלמות ותוספות

40. שעבוד

תגמולי ביטוח בגין כלי הרכב לפי פרק א' באם יגיעו, ישולמו בכפיפות לכל תנאי הפוליסה לבנק או לזכאי הנקוב ברשימה על פי זכות ההנאה הכספית שיש לו בכלי הרכב המבוטח לפי פוליסה זו. כל דבר האמור בסעיף זה לא יפורש כמרחיב את אחריות החברה על פי הפוליסה או כגורע מסמכות כל שהיא שהוענקה לה.

מותנה בזה כי למרות כל הנאמר בפוליסה או בתוספת כלשהי בדבר ביטול הפוליסה על ידי החברה יהיה לביטול הביטוח תוקף רק במועד הנקוב בהודעה אשר תימסר בכתב לבנק או לזכאי לפחות 30 יום לפני אותו מועד.

41. אחריות שילוחית

באם צוין מפורשות בדף הרשימה וללא תוספת פרמיה, בכל מקרה שאחריות המבוטח מכוסה על פי פרק ב' - אחריות כלפי צד שלישי תהווה עילה לתביעה גם נגד מעבידו של המבוטח כפי שרשום ברשימה של פוליסה זו בגין אחריותו השילוחית למעשה ו/או מחדל של המבוטח, תכסה החברה גם אחריות שילוחית זו, אולם אחריות החברה לא תעלה על גבול האחריות בפרק ב' האמור לעיל.

דף הסבר למבוטח

תהליך מינוי שמאי ועריכת שומת נזק בקרות מקרה הביטוח

מבוטח יקר, בהתאם להנחיות הפיקוח על הביטוח, הננו להביא לידיעתך הסברים מתייחסים לתהליך השמאות במקרה של נזק לכלי הרכב המבוטח:

1. הערכת הנזק לאחר קרות מקרה הביטוח

פעולתו של מבטח, סוכן ביטוח ושמאי ליישוב תביעה ומתן שומה תעשה בתום לב ותחתור יישוב מהיר, הוגן וצודק של התביעה באופן שתצמצם, ככל הניתן, עלות הטיפול והטרחה של המבוטח.

- א. לאחר קרות מקרה הביטוח ולפני תיקון הנזק לרכב, יבחר המבוטח שמאי חוץ מתוך רשימת שמאי החוץ, כמפורט להלן, על מנת להעריך את הנזק לרכב.
- ב. הודיע המבוטח למבטח שאין לו העדפה לקבל שירות משמאי מסוים, יבחר המבטח שמאי מתוך רשימת שמאי החוץ של אותו מחוז באופן אקראי שיבטיח כי לא תהיה בכל עת העדפה כל שהיא בבחירת שמאי מסוים על פני שמאי אחר. המבטח יעביר למבוטח באופן מידי את פרטי שמאי החוץ, לרבות הפרטים הנדרשים לשם התקשרות עמו. מבטח יאסוף וישמור מידע בדבר מספר השומות שביצע כל שמאי ברשימת שמאי החוץ שנבחר באופן האמור בסעיף קטן זה.
- ג. השמאי יערוך את הצעת התיקון והשומה על פי שיקול דעתו המקצועי, ובהתאם להוראות כל דין, לרבות הוראות אלה והוראות משרד התחבורה הנוגעות לעניין.
- ד. עם סיום עריכת הצעת התיקון או השומה, יעביר השמאי עותקים מהן למבוטח וכן מבטח ולמוסך.
- ה. המבטח והשמאי יתעדו וישמרו את כל החומר הנוגע להערכת הנזק, לרבות כל תכתובת, הצעת תיקון ושומה הקשורה בתיק התביעה ובתיקון הרכב, וזאת למשך שלוש שנים לפחות. המבטח והשמאי יעבירו למבוטח בסמוך לאחר דרישתו, כל מסמך ומידע שידרוש בעניין הערכת נזק.
- ו. הצעת התיקון והשומה של שמאי החוץ יהיו הצעת התיקון והשומה הקובעות, אלא אם כן הציג המבטח בכתב הצעת תיקון או שומה נגדית (של כל שמאי שהוא) והודיע על רצונו לערער על הצעת התיקון או השומה לשמאי מכריע כמפורט להלן, לא יאוחר מיום עבודה אחד מיום עריכת הצעת התיקון על ידי שמאי החוץ ומסירתה למבטח או שבוע ממועד העברת השומה למבטח, לפי העניין.
- ז. המבוטח יהיה רשאי לערער על הצעת התיקון או על השומה של שמאי החוץ, ובלבד שהציג הצעת תיקון נגדית והודיע על רצונו לערער לפני תיקון הרכב, או הציג שומה נגדית לא יאוחר משבוע לאחר שנמסרה לו השומה של שמאי החוץ.
- ח. בערעור על השומה של שמאי החוץ בפני שמאי מכריע ניתן לערער רק על אותם עניינים שלא נקבעו בהצעת התיקון, על אותם עניינים שנכללו בהצעת התיקון אך שונו בשומה, או על אותם עניינים שיכלו להתברר במהלך תיקון הרכב בלבד.
- ט. המבטח ישא במלוא עלות שכר הטרחה של שמאי החוץ.
- י. לחילופין: המבטח יאפשר למבוטח לבחור בשמאי אחר והוא רשאי להתנות בחירה כאמור בכך שהמבוטח יאפשר לשמאי מטעם המבטח לבדוק את הרכב טרם תיקונו. מבטח המעוניין בכך ישלח שמאי מטעמו לבדיקת הרכב לא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת הצעת התיקון של השמאי האחר. שומה זו לא תהיה השומה הקובעת כמפורט בסעיף קטן (ו). אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו של המבוטח לקבל החזר עבור עלות שכר הטרחה של השמאי האחר, ככל שעומדת לו זכות זו.

2. רשימת שמאי חוץ

- א. מבטח יכין רשימת שמאים לכל מחוז בפיזור גיאוגרפי נאות (להלן - **הרשימה או רשימת שמאי החוץ**).
- ב. הרשימה תכלול לפחות שמאי אחד לכל 2,000 כלי רכב שהיו מבוטחים בביטוח רכב רכוש אצל המבטח ביום האחרון של השנה הקלנדארית החולפת. ניתן להוסיף שמאים בכל עת.
- ג. בכל מקרה, מספר השמאים בכל מחוז לא יפחת משבעה.
- ד. מבטח יהיה רשאי להכין רשימות שמאי חוץ נוספות עבור כלי רכב שאינם אחד מאלה:
כלי רכב פרטיים או מסחריים עד 3.5 טון או אופנועים. ניתן לקבוע רשימות אלה גם לא על פי מחוזות, ובלבד שנכללו בכל רשימה חמישה שמאים לפחות.

3. מנגנון שמאי מכריע

- א. איגוד חברות הביטוח ואיגוד השמאים ירכיבו רשימת שמאים מכריעים, אשר ישומו את הנזק בכל מקרה של מחלוקת בין שתי הצעות תיקון או שתי שומות. הרשימה תכלול מספר סביר של שמאים בפיזור גיאוגרפי נאות, והיא תהיה זמינה לציבור, לרבות באמצעות האינטרנט.
- ב. הודיעו המבטח או המבטח על רצונם לערער על הצעת התיקון או השומה כאמור בסעיפים 1(ז) או 1(ח), ייקבע השמאי המכריע אקראית מתוך רשימת השמאים המכריעים. השמאי המכריע לא יהיה שמאי בית או שמאי חוץ של המבטח הרלוונטי.
- ג. השמאי המכריע ייתן חוות דעתו לא יאוחר מיום עבודה אחד לאחר שקיבל את הצעות התיקון או שבעה ימים מיום שקיבל את השומות של שני השמאים.
- ד. שכרו של השמאי המכריע יקבע מראש. השמאי המכריע יקבע גם את אופן חלוקת שכרו ועלות הצעת התיקון הנגדית או השומה הנגדית של המבטח, בין המבטח למבטח, בשים לב לתוצאת הערעור. עלות הצעת התיקון או השומה הנגדית של המבטח תהיה על חשבון המבטח.

4. השפעה על שמאים, הליך השומה ותיקון הרכב

- א. מבטח, סוכן ביטוח, מבטח, מוסך או כל גורם רלוונטי אחר לא ישפיעו (מעבר להעברת מידע רלוונטי) על שיקול דעתו המקצועי הבלתי תלוי של שמאי הקובע שומה עבור מבטח, ובכלל זה:
לא תוטל כל הגבלה שהיא על מבטח לפנות ישירות לשמאי. לעניין זה, דרישה של מבטח כי פניה של המבטח לשמאי תעשה רק אחרי שהמבטח פנה למבטח, תחשב להגבלה. יובהר כי אין בהוראה זו כדי לגרוע מחובתו של מבטח להודיע למבטח על מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע לו על קרות המקרה ועל זכותו לתגמולי ביטוח בהתאם להוראות סעיף 22 לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981.
- ב. בהליך הערכת הנזק אסורה מעורבות כלשהי של כל גורם זולת שמאי החוץ. אין הוראה זו כדי למנוע מהמבטח להעביר לשמאי מידע לפני עריכת השומה כגון מידע לגבי כיסוי ביטוחי, פרטי הפוליסה, תנאי הפוליסה, הרחבות וכדומה.
- ג. לאחר מסירת הצעת התיקון, רשאים המבטח או המבטח להעלות בפני שמאי החוץ הערה בעניין טכני בלבד הנוגע להצעת התיקון, ואשר אין בה השפעה כלשהי על שיקול דעתו המקצועי של השמאי. לעניין זה, "הערה בעניין טכני" - הערה בדבר טעות לשון, טעות בחישוב, השמטה מקרית, הוספת דבר בשוגג וכדומה. מצא השמאי כי יש בסיס להערה שהועלתה, יפרט את ההערה ויעדכן בכתב את הצעת התיקון. השמאי ימסור גם את הצעת התיקון המעודכנת למוסך, למבטח ולמבטח, בצרוף הסבר לגבי ההבדלים בין הצעת תיקון זו לבין ההצעה הקודמת.
אין בהוראת סעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו של מי מהצדדים לערער על הצעת התיקון בהתאם למנגנון הקבוע בסעיפים קטנים 1(ז) ו-1(ח).
- ד. לא ינחו את השמאי בהוראות המגבילות את שיקול דעתו המקצועי, לרבות בעת הגדרת הרכב כרכב "באובדן גמור" גם אם הנזק הגולמי לרכב נמוך מ- 60%.

ה. לא יטילו על השמאי מטלות שאינן עולות בקנה אחד עם תפקידו כשמאי, ובפרט:

1. לא ידרשו ממנו להפנות מבוטחים למוסכי הסדר או מוסכים מסוימים אחרים;
2. לא ידרשו ממנו לחתום על טפסים לבדיקת רכב לאחר תיקון.

ו. סוכן ביטוח, מוסך, שמאי או כל גורם אחר לא ישלמו עמלה מכל סוג, לרבות טובת הנאה כלשהי, האחד למשנהו, בקשר להסדר זה.

ז. מבטח, סוכן ביטוח, מוסך או שמאי לא יעניקו או יקבלו עמלה או כל טובת הנאה, לרבות בדרך של הנחות בהשתתפות עצמית, מתן רכב חלופי וכיו"ב, במסגרת ואגב הליך בחירת זהות השמאי.

ח. סוכן ביטוח המעורב בהליך בחירת השמאי יעשה זאת לטובת מיצוי זכויותיו של המבוטח בלבד ולפי שיקול דעתו המקצועי.

5. גילוי נאות

א. מבטח ימסור למבוטח במועד כריתת חוזה הביטוח דף הסבר אשר יכלול מידע כללי בנוגע לבחירת שמאי והליך השומה, בדבר הזכויות העומדות למבוטח על פי הפוליסה, וכן בדבר הצעדים שעליו לנקוט לשם מימוש זכויות אלה (להלן - **דף ההסבר**).

ב. מבטח יכלול בפוליסת הרכב, בדף ההסבר ובאתר האינטרנט שלו גילוי מפורט של המנגנון שנקבע והמפורט להלן.

ג. רשימת שמאי החוץ המעודכנת ודף ההסבר יהיו זמינים לציבור, לרבות באמצעות אתר האינטרנט של המבטח, ויועברו למבוטח בכל מועד על פי דרישתו באמצעות פקס ודואר אלקטרוני.

ד. הודיע המבוטח למבטח אודות מקרה ביטוח, יידע המבטח את המבוטח כי עומדת למבוטח הזכות לבחור שמאי חוץ או שמאי אחר, יסביר לו את ההבדלים ביניהם, וכן יידע את המבוטח בדבר הדרכים העומדות לרשותו לשם קבלת רשימת שמאי החוץ ודף ההסבר, ויציע למבוטח לקבל את הרשימה המעודכנת של שמאי החוץ ואת דף ההסבר באמצעות פקס ודואר אלקטרוני.

ה. מבטח ימסור למבוטח, טרם תיקון הרכב, את כל הצעות התיקון שהגיעו לידי וכל מסמך רלוונטי אחר אשר הועבר אליו אגב השומה. בנוסף, המבטח ימסור למבוטח את דוח השמאי הסופי סמוך לאחר השלמתו. דוחות אלה יכללו בין היתר, על פי העניין, את כל אלה:

i. תיאור וזיהוי הרכב נשוא השומה;

ii. פירוט הנזק הפיזי שנגרם בשל מקרה הביטוח, לרבות תיאור מילולי של הנזק.

iii. הערכה כספית של הנזק, לרבות ירידת ערך, בשל מקרה הביטוח ואופן חישובם, לרבות: * החלפים שבהם יש להשתמש לתיקון הנזק תוך ציון המספר הקטלוגי שלהם או ציון ותיאור החלף: חדש/משומש/משופץ, מקורי/תחליפי, שם היצרן, ארץ ייצור, שם היבואן וכל פרט ונתון מזהה. * מחירי החלפים. * מספר שעות העבודה הנדרשות לתיקון הנזק, כולל פירוט השעות הנדרשות עבור כל אחד מסעיפי התיקון השונים. * מחירי שעת עבודה. * אופן חישוב שווי הרכב לעניין ירידת הערך ואופן חישוב ירידת הערך. * אופן חישוב שווי הרכב במקרה של אובדן מוחלט.

iv. כל מידע עובדתי נוסף עליו מתבססת השומה.

v. פרטי עורך השומה וחתימתו בהתאם להוראות הדין.

ו. מבטח יהיה רשאי להעביר למבוטח שהסכים לכך, את המסמכים כאמור בסעיף קטן (ה) באמצעות אתר האינטרנט של המבטח או משלוח דואר אלקטרוני למבוטח.